

Urfolks klimaarbeid

CICERO klimaforum

Rune S. Fjellheim

ACIA

- Første store regionale klimarapport
- Arktiske urfolk med fra begynnelsen
- Unik i sin kombinasjon av vitenskapelig og tradisjonell kunnskap.
- Urfolk har gitt klimaendringene et ansikt.

Utfordringer

- Levestandard
 - Urfolk i Arktis scorer lavt på de fleste indikatorer
 - Inntekt
 - Utdanningsnivå
 - Arbeidsledighet
 - Forventet levetid
 - Selvmordsrater

Språk

- Språk er beholderen for tradisjonell kunnskap.
- Spesialisert terminologi for klimatiske forhold og fenomener
- De fleste av de rundt 50 unike språkene i Arktis er truet.
- Risiko for tap av store mengder kunnskap om det arktiske miljø og natur

Helse

- Økt UV-stråling
- Økt risiko ved ferdsel grunnet usikker is og ekstrem værvariasjon
- Nye sykdommer på grunn av nye arter og endringer i tradisjonell diett
- Kvikksølv, POPs og annen “langdistanseforurensing”

Overvåking og forskning

- Arktiske urfolk ønsker et videre samarbeid
- Stort potensiale med folk tilstede 24/7/365
- IPY
- Krever:
 - Systematisk innhenting/analyse av tradisjonell kunnskap
 - Dialog om faste kriterier/regler for forskningsprosjekter i urfolksområder

Tilpasning

- Utdanning
- Rettigheter

Utdanning

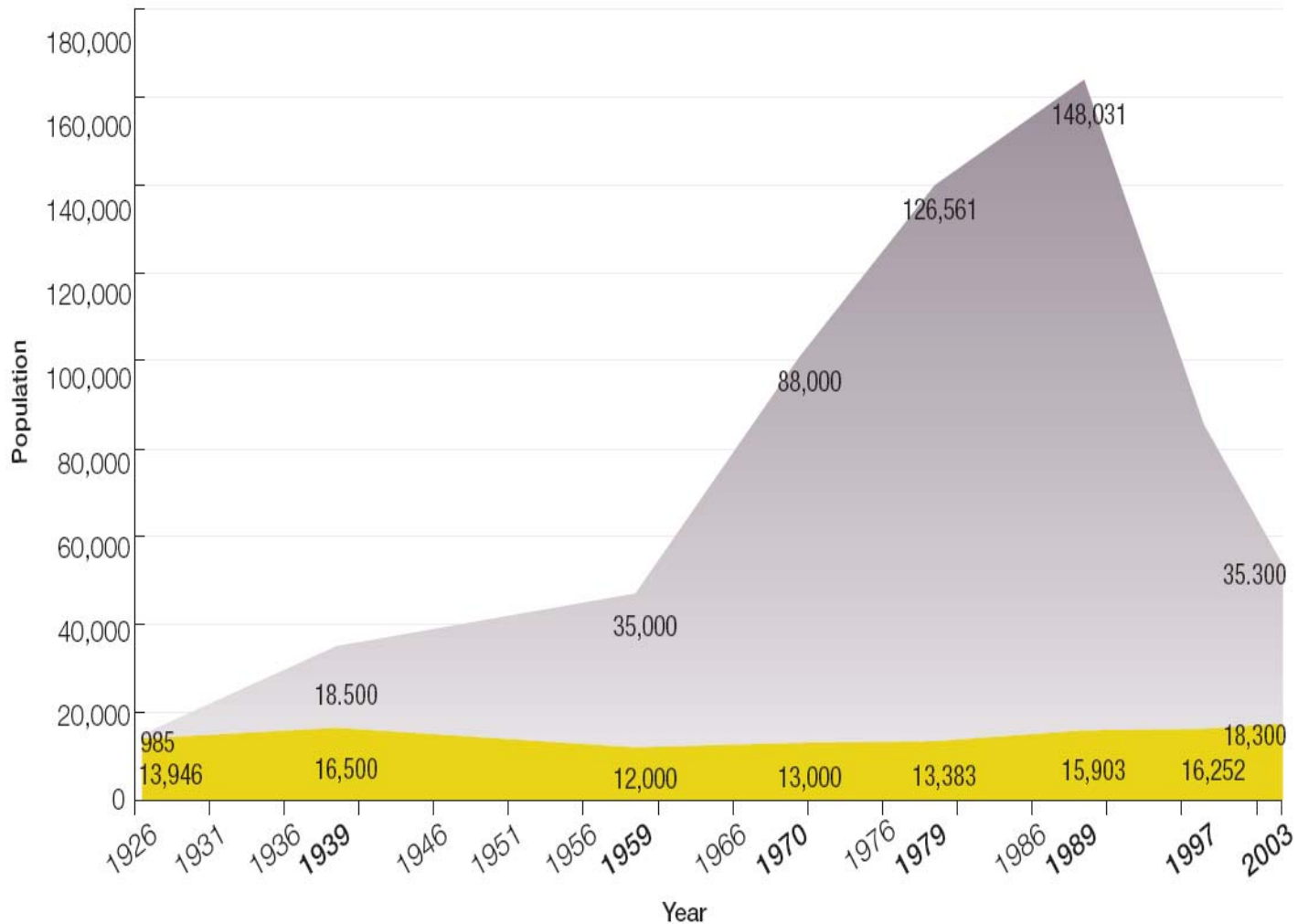
- Sentralt for å legge grunnlag for tilpasning
- Krever respekt for at utdanning må utvikles på urfolks premisser
- Store utfordringer i overgang fra muntlige til skriftlige tradisjoner
- Forutsetter respekt for at urfolk også eier sin tradisjonelle kunnskap

Rettigheter

- Nye klimatiske forutsetninger, økt press på ressursene
- Tilpasning kan ikke begrenses til eksisterende næringer
- Urfolk må få anledning til å revurdere ressursbruken i sine områder

Dagen etter

Population of Chukotka 1926–2003

Regulering

- Det globale samfunn må ta ansvar for å bryte klimaspiralen.
- Urfolk er rede til å samarbeide og påvirke der det behøves